

การพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุความเหนื่อยหน่าย
ในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชน

นันท์นภัส นรินทรศักดิ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางวิทยาการปัญญา

วิทยาลัยวิทยาการวิจัยและวิทยาการปัญญา

มิถุนายน 2556

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ นันทน์ภัสร์ นรินทรสรรค์ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางวิทยาการปัญญา
ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร.เสรี ชัดรัมย์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ดร.พูลพงศ์ สุขสว่าง)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุนทร บำเรอราช)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.เสรี ชัดรัมย์)

.....กรรมการ
(ดร.พูลพงศ์ สุขสว่าง)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาดา กรเพชรปารณี)

วิทยาลัยวิทยาการวิจัยและวิทยาการปัญญาอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางวิทยาการปัญญา
ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีวิทยาลัยวิทยาการวิจัย
และวิทยาการปัญญา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาดา กรเพชรปารณี)

วันที่ 24 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2556

ประกาศขอบคุณการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ด้วยความกรุณาจากวิทยาลัยวิทยาการวิจัยและ
วิทยาการปัญญาอย่างยิ่งขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.เสรี ชัดแจ้ง อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
และ ดร.พูนพงศ์ สุขสว่าง อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่มีความเมตตากรุณา ให้ความช่วยเหลือ แนะนำ
วิทยานิพนธ์ให้สมบูรณ์ และผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบคุณภาพ
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย รวมทั้งให้คำแนะนำแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้มีคุณภาพ

ขอขอบคุณ บิดามารดา ที่อบรมสั่งสอนและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด สุดท้ายผู้วิจัย
ขอขอบคุณครอบครัว พี่ ๆ และน้อง ๆ ทุก ๆ ท่าน ที่มีได้กล่าวนามมา ณ ที่นี้ ที่มีส่วนช่วยให้การวิจัยครั้ง
นี้สำเร็จได้ด้วยดี คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูแด่บิดาแต่
บุพการี บุรพจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านทั้งในอดีตและปัจจุบัน ที่ทำให้ผู้วิจัยเป็นผู้มีการศึกษา
และประสบความสำเร็จมาจนตราบเท่าทุกวันนี้

นันทน์ภัสร์ นรินทรสรศักดิ์

50922708: สาขาวิชา: การวิจัยและสถิติทางวิทยาการปัญญา

วท.ม. (การวิจัยและสถิติทางวิทยาการปัญญา)

คำสำคัญ: ความเหนื่อยหน่ายในการปฏิบัติงาน/ ความต้องการในงาน/ ปัจจัยเอื้อต่อการทำงาน/
การเห็นคุณค่าในตนเอง/ การรับรู้ความสามารถของตนเอง/ ครูโรงเรียนเอกชน

นันทน์ภัสร์ นรินทรสรศักดิ์: การพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุความเหนื่อยหน่าย
ในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชน (DEVELOPMENT OF A CAUSAL RELATIONSHIP MODEL
OF JOB BURNOUT FOR PRIVATE SCHOOL TEACHERS) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์:
เสรี ชัดเข้ม, ค.ด. พูลพงศ์ สุขสว่าง, ค.ด. 176 หน้า. ปี พ.ศ. 2556.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุความเหนื่อยหน่ายใน
การปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชน และตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูล
เชิงประจักษ์ กลุ่มตัวอย่างเป็นครูโรงเรียนเอกชน จังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา 2555 จำนวน 400 คน
ได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถามเรื่องความเหนื่อยหน่าย
ในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชน วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานโดยใช้โปรแกรม SPSS และวิเคราะห์
โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุโดยใช้โปรแกรม LISREL 8.80

1. โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุความเหนื่อยหน่ายในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชน
ที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วยความต้องการในงาน ปัจจัยเอื้อต่อการทำงาน การเห็นคุณค่าในตนเองและ
การรับรู้ความสามารถของตนเองเป็นสาเหตุทางตรง (Direct Cause) ของความเหนื่อยหน่าย
ในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชน
2. โมเดลที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ดี (ค่าสถิติไค –
สแควร์ เท่ากับ 72.92 ค่า df เท่ากับ 66 ค่า p เท่ากับ .26 ดัชนี GFI เท่ากับ .98) ตัวแปรทั้งหมด
ในโมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรความเหนื่อยหน่ายในการปฏิบัติงานของครู
โรงเรียนเอกชนได้ร้อยละ 75

สรุปได้ว่า ความต้องการในงาน ปัจจัยเอื้อต่อการทำงาน การเห็นคุณค่าในตนเอง
และการรับรู้ความสามารถของตนเอง เป็นสาเหตุหลักของความเหนื่อยหน่ายในการปฏิบัติงานของครู
โรงเรียนเอกชน

50922708: MAJOR: RESEARCH AND STATISTICS IN COGNITIVE SCIENCE

M.Sc. (RESEARCH AND STATISTICS IN COGNITIVE SCIENCE)

KEYWORDS: JOB DEMANDS/ JOB RESOURCES/ SELF-ESTEEM/ SELF-EFFICACY/

JOB BURNOUT/ PRIVATE SCHOOL TEACHERS

NANNAPAT NARINTORNSORASAK: DEVELOPMENT OF A CAUSAL RELATIONSHIP
MODEL OF JOB BURNOUT FOR PRIVATE SCHOOL TEACHERS. ADVISORY COMMITTEE:
SEREE CHADCHAM, Ph.D., POONPONG SUKSAWANG, Ph.D. 176 P. 2013.

The purpose of this research was to develop and validate a causal relationship model of job burnout for private school teachers. The sample derived by means of multistage sampling, consisted of 400 private school teachers in Chon Buri in the academic year 2012. The research instrument was the questionnaire of job burnout for private school teachers. Descriptive statistics were generated using SPSS; causal modeling involved in the use of LISREL 8.80.

The results were as follows:

1. The proposed model for private school teachers consisted of job demands; job resources, self-esteem, and self-efficacy were direct causes of job burnout for private school teachers.
2. The proposed model was consistent with empirical data. Goodness of fit statistics were chi-square test = 72.92, df = 66, p = .26, and GFI = .98. The variables in the proposed model accounted for 75 percent of the total variance of job burnout for private school teachers.

In conclusion, Job demands, job resources, self-esteem, and self-efficacy were the main causes influencing job burnout for private school teachers.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ซ
สารบัญภาพ	ฅ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
กรอบแนวคิดของการวิจัย.....	5
สมมติฐานของการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
ตอนที่ 1 แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยเกี่ยวกับความเหนื่อยหน่าย.....	11
ตอนที่ 2 ตัวแปรที่ส่งผลต่อความเหนื่อยหน่ายในการปฏิบัติงาน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	35
ตอนที่ 3 ความตรงของโมเดลลิสเรล	64
3 วิธีดำเนินการวิจัย	67
ตอนที่ 1 การพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุความเหนื่อยหน่าย ในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชน	67
ตอนที่ 2 การตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลความเหนื่อยหน่าย ในการปฏิบัติงานกับข้อมูลเชิงประจักษ์	69
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	69
การสร้างและการตรวจสอบเครื่องมือ	72
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	83
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	84

4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	86
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน	88
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้.....	92
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันเพื่อตรวจสอบความตรง	
เชิงโครงสร้างของตัวแปรแฝง.....	96
ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุความเหนี่ยวนำ	
ในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชน	101
5 สรุปและอภิปรายผล.....	106
สรุปผลการวิจัย.....	106
อภิปรายผลการวิจัย	107
ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้	113
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	114
บรรณานุกรม.....	115
ภาคผนวก	131
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	132
ภาคผนวก ข ผลดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามเชิงปฏิบัติการจากผู้เชี่ยวชาญ	
ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือด้านความตรงเชิงเนื้อหา	134
ภาคผนวก ค ค่าอำนาจจำแนกของข้อคำถาม.....	141
ภาคผนวก ง ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	146
ภาคผนวก จ ผลการวิเคราะห์โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุความเหนี่ยวนำในการปฏิบัติงาน	
ของครูโรงเรียนเอกชน	156
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	176

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่สนับสนุนอิทธิพลระหว่างตัวแปร.....	62
2 รายชื่อโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย.....	70
3 โครงสร้างเนื้อหาของแบบสอบถามความเหนื่อยหน่ายในการปฏิบัติงาน.....	72
4 โครงสร้างเนื้อหาของแบบสอบถามความต้องการในงาน.....	74
5 โครงสร้างเนื้อหาของแบบสอบถามปัจจัยเอื้อต่อการทำงาน.....	76
6 โครงสร้างเนื้อหาของแบบสอบถามการเห็นคุณค่าในตนเอง.....	78
7 โครงสร้างเนื้อหาของแบบสอบถามการรับรู้ความสามารถของตนเอง.....	80
8 ค่าความเที่ยงของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	83
9 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามลักษณะของตัวอย่าง.....	88
10 ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรสังเกตได้.....	89
11 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้.....	95
12 ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลในโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุความเหนื่อยหน่าย ในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชน.....	103
13 เมทริกซ์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝงในโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ ความเหนื่อยหน่ายในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชน.....	104

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุความเหนื่อยหน่ายในการปฏิบัติงาน ของครูโรงเรียนเอกชน	6
2 การพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุความเหนื่อยหน่ายในการปฏิบัติงาน ของครูโรงเรียนเอกชน	63
3 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันโมเดลการวัดความต้องการในงาน	96
4 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันโมเดลการวัดปัจจัยเอื้อต่อการทำงาน	97
5 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันโมเดลการวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง	98
6 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันโมเดลการวัดการรับรู้ความสามารถของตนเอง	99
7 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันโมเดลการวัดความเหนื่อยหน่าย ในการปฏิบัติงาน	100
8 โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุความเหนื่อยหน่ายในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชน ตามสมมติฐานที่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์	101